

Intelligente Transport Systemen

De volgende Federale Regering moet voluit inzetten op de uitrol van toekomstgerichte, kosten-efficiënte mobiliteitsoplossingen (ITS).

Het is hoog tijd om - zoals de ons omliggende landen - op een veel grootschaliger manier in te zetten op bewezen technologie die een betere benutting toelaat van de bestaande infrastructuur - ook gekend als Intelligente Transport Systemen (ITS) - en dit over alle vervoerswijzen. Een samenwerkingsovereenkomst over ITS tussen de Gewesten en de Federale Overheid gaat weldra van start. De verantwoordelijkheid voor de realisatie hiervan ligt in hoofdzaak bij de Gewesten maar ook de federale overheid speelt een cruciale rol. **De sectororganisatie ITS (www.its.be) pleit er dan ook voor om de volgende twee elementen in het volgende federale regeerakkoord op te nemen:**

1. Een **nationaal ITS Actieplan**, waarin de federale overheid niet enkel haar eigen verantwoordelijkheden invult (zoals de invoering van het Europese eCall systeem en de rol van spoorverkeer in het multimodale aanbod) maar ook de afstemming tussen de gewestelijke ITS actieplannen faciliteert en concerteert om België haar rol in het Europese actieplan en op de Europese markt ten volle te laten spelen
2. **Actieve ondersteuning voor de invoering van autonome en co-operatieve voertuigen**, waarvan de invoering op grote schaal wordt verwacht in de volgende in de volgende 5 tot 10 jaar. Het gaat hierbij op de eerste plaats om een aangepast wettelijk kader (autonome voertuigen - waaraan alle autoconstructeurs vandaag werken - bieden een belangrijke meerwaarde aan de bevolking, bijvoorbeeld aan de oudere bevolking die binnen 20 jaar 30% van de totale bevolking zal uitmaken).

Druk, drukker, drukt

Door een aanzwengelende economie en een nog steeds **stijgende bevolking** (+5% in de volgende 10 jaar, met pas een kentering in 2040) neemt de verkeersdruk in Vlaanderen in de volgende jaren nog gevoelig toe: zo verwacht men de volgende 10 jaar **14% meer persoonskilometers** en maar liefst **25% meer tonkilometers** op het Belgische wegennet. Zoals automobilisten weten zijn veel Belgische wegen nu al gesatureerd: België scoort slecht en zakt jaar na jaar verder weg in de filebarometers van bijvoorbeeld TomTom en Touring Mobilis. Nederland, dat in de afgelopen jaren een groot deel van de fileproblematiek wist weg te werken, **toont dat het ook anders kan.**

Beter benutten door technologie en verbeterde marktwerking

Met het bouwen van nieuwe infrastructuur is niets mis, maar wie rekening houdt met realistische uitvoeringstermijnen komt al snel tot de conclusie, zoals in Nederland gebeurde, dat minstens evenveel belang moet worden gegeven aan een beter gebruik van de bestaande capaciteit. Dit kan door het inzetten van technologie voor een efficiënter verkeer, voor een efficiënter openbaar vervoer, en voor een efficiënter gecombineerd gebruik van privaat, openbaar en gedeeld vervoer. **Enkel technologie laat toe om de bestaande capaciteit productiever te maken, door ze op een meer efficiënte manier te gebruiken.** Aanvullend aan de dienstverlening door de overheid (bvb via wegkantsystemen) biedt samenwerking met private dienstverleners (bvb via mobiele applicaties) uitstekende perspectieven om beleidsdoelstellingen te realiseren.

Intelligente Transport Systemen of ITS

Naar de technologische mix die publiek en privaat in alle mobiliteitsdomeinen wordt ingezet voor slimmere mobiliteit wordt internationaal verwezen als Intelligente Transport Systemen of ITS, een markt waarin overheden een cruciale rol spelen en die in België slechts traag op gang komt. Nochtans is de inzet van ITS onvermijdelijk en haar opgang onstuitbaar. Op basis van eerste succesverhalen steeg het budget voor de uitrol van ITS op autosnelwegen in Vlaanderen in de afgelopen legislatuur stap voor stap, en in totaal met 300% (of tot 30 miljoen euro per jaar). Dit is nog altijd maar een fractie van wat de overheid in Nederland in de afgelopen jaren aan ITS besteedde, waar met **20% filevermindering op alle belangrijke corridors tot doel** massaal geïnvesteerd werd in **gericht incidentmanagement (tot 20% reductie in files in de spits), snelheidsharmonisatie en handhaving door trajectcontrole (5-10% toename in capaciteit op bepaalde segmenten), spitsstroken (30-50% toename in capaciteit) en betere verkeersinformatie (een additionele 5% winst in congestie)**. Daarnaast werd maar liefst 170 miljoen euro uitgegeven om private initiatieven te stimuleren, omdat GPS-systemen en mobiele applicaties als bondgenoten van de overheid worden gezien, en als “Trojaanse paarden” die op meer efficiënte wijze kunnen leiden tot effectieve gedragsverandering.

Inzet voor de volgende legislatuur

De federale overheid speelt een cruciale rol in de invoering van ITS.

Zo heeft de federale overheid een aantal **belangrijke specifieke bevoegdheden** inzake ITS, zoals de invoering van het Europese **eCall** systeem, het ter beschikking stellen van (statische en dynamische)

informatie over het **spoorverkeer** en de ontwikkeling van een aangepast wettelijk kader voor **autonome en co-operatieve voertuigen**. Verder kan het een belangrijke rol spelen in de totstandkoming en onderlinge afstemming van gewestelijke ITS Actieplannen door samenwerking te faciliteren zodat deze op een geconcentreerde, gecoördineerde en ambitieuze manier tot stand komen.

Ondersteuning van ambitieuze regionale en federale plannen voor het totale wegennetwerk via een nationaal plan

Op gewestelijk vlak dient de uitrol van verkeerstechnologie op het **hoofdwegennetwerk** te worden voltooid op basis van een meer ambitieus plan voor dynamisch verkeersmanagement. Een specifiek plan voor de inzet van verkeerstechnologie op **secundaire wegen** dient te worden ontwikkeld en uitgerold. Spitsstroken, snelheidsharmonisatie gecombineerd met trajectcontrole, incidentmanagement, filestaartbeveiliging, verkeersinformatie en rerouting-advies, bescherming van wegenwerken, ondersteuning voor vrachtroutenetwerken, parkeerfaciliteiten voor vrachtwagens langs autosnelwegen en automatische controles op overgewicht van vrachtwagens zijn enkele van de diensten die hierin minimaal moeten worden opgenomen, en dit over het ganse netwerk.

Ondersteuning van multimodaal beleid inclusief parkeren

Voor openbaar vervoer dient een plan minimaal aandacht te besteden aan **uniforme betalingssystemen en real-time informatie**. Een bijzonder inspanning dient in deze context geleverd te worden door het spoorverkeer - de ruggegraat van het openbaar vervoer in België. Verder dient de koppeling tussen privaat en publiek vervoer beter te worden ondersteund door beter parkeermanagement (informatie, parkeergeleiding en betaling).

Ondersteuning van stedelijk beleid inzake intelligente mobiliteit

Het nationaal ITS actieplan dient ook aandacht te besteden aan de rol van ITS in de context van stedelijke mobiliteit, en in het totstandkomen van "**smart cities**". Hierin zijn verkeerslichtenregeling en -synchronisatie (met optionele prioritisering van het openbaar vervoer en ondersteuning van groene golven), handhaving, bescherming van zwakke weggebruikers op oversteekplaatsen, parkeergeleiding, stedelijke distributie, real-time informatie en ondersteuning van gedeelde mobiliteit en electromobiliteit minimale aandachtspunten.

Nieuwe impulsen

Daarnaast dient ook een programma te worden opgestart van **innovatief aanbesteden**, waarin nieuwe technologieën worden uitgetest in concrete ontplooiingsscenario's en waarmee de transitie naar meer private marktwerking en dienstverlening binnen een door de overheid ontwikkeld wettelijk kader wordt ondersteund, geruggesteund door een permanent test centrum (een "mobiliteitslaboratorium"). Innovatief aanbesteden is noodzakelijk om **nieuwe technologie en private dienstverlening kansen te geven** en aanbestedingskaders te ontwikkelen die interoperabiliteit tussen verschillende marktspelers afdwingen en dus een open marktwerking verzekeren. Een voorbeeld van zo'n nieuwe ontwikkeling is intelligente kilometerheffing voor personenwagens.

Europese markt

Het doorgedreven gebruik van ITS in België en de **ondersteuning van private dienstverleners als partners in de realisatie van beleid** is niet alleen noodzakelijk om tot een nieuwe, toekomstgerichte mobiliteitsinfrastructuur te komen in België, maar ook om **Belgische bedrijven klaar te stomen en te laten meeliften op de ontluikende Europese ITS groeimarkt**. In Europa wordt een nieuwe mobiliteitsinfrastructuur uitgebouwd, en het is belangrijk dat België daarbij mee investeert in voor haar belangrijke corridors (zoals ook Nederland akkoorden sloot met bijvoorbeeld Duitsland en Oostenrijk om gemeenschappelijke corridors van ITS infrastructuur te voorzien). ITS investeringen behalen vaak de beste “returns on investment” door hun impact op verkeersdoorstroming, verkeersveiligheid en het beperken van de negatieve effecten van mobiliteit op het milieu.

ITS.be

Het samenwerkingsverband ITS.be en haar leden zijn klaar om intensief samen te werken met de verschillende overheden om bestaande realisaties te helpen evalueren en om de visie van geïntegreerd verkeers- en mobiliteitsmanagement te realiseren, gebruik makend van state-of-the-art verkeerstechnologie en mobiele oplossingen.

ITS.be is een publiek-privaat samenwerkingsverband dat in België de krachten bundelt van al diegenen die de invoering van multimodaal mobiliteitsmanagement en synchronobiliteit kunnen versnellen. Naast overheden, zoals de federale overheid, het Vlaams Gewest, het Brussels Gewest en het Waals Gewest, zijn heel wat andere publieke en private partijen actief lid van de organisatie: AGES, Agoria, ARC, ATOS Worldline, BAM, Barco, Belgacom, Be-Mobile, Corona Direct, D'Ieteren, EGIS, European Datacomm, Febiac, FLIR, Flow, Go-Mobile, Here, IBM, Icoms Detections, IMA Benelux, Imtech, Infrabel, Kapsch, KU Leuven, Logistics in Wallonia, Macq, Mobistar, Multitel, Namahn, Nimera, NXP, Oktopus, Stad Gent, Parko, PWC, Prodata, Q2C, RAM Mobile Data, SAIT, Sanef, T-Systems (Satellic), Siemens, Spie, Suivo, Technum, Tein Technology, Telenet, Testronic Labs, Thales, TomTom, Touring, Trafineo, Transics, Transport and Mobility Leuven, UBench, Ubidata, Universiteit Antwerpen, Universiteit Gent, Universiteit Hasselt, VAB en Xerox. Meer weten over ITS: surf naar www.its.be.

Agoria, de federatie van de technologische industrie, is partner van ITS.

Contactpersoon

Peter Van der Perre, Directeur ITS.be , A. Reyers 80 – B-1030 Brussel, T: 32 2 706 81 40, M: 32 476 690 271